

zaaknummer 2015W1486

22 maart 2016

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum]
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. J.P.C. van den Bogaard, advocaat te Eindhoven

tegen:

wijlen **[naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van congregatie van de Priesters van het Heilig Hart van Jezus.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 17 juli 2015. Op 24 augustus 2015 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van mr. R.P. Baetens, advocaat te Tilburg.

Op 26 januari 2016 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen met zijn partner mevrouw [naam]. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Van den Bogaard, voornoemd. Namens de Congregatie zijn verschenen pater [naam], Provinciaal overste van de Congregatie van de Priesters van het Heilig Hart van Jezus en mr. Baetens, voornoemd.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klager is geboren in een huis voor ongehuwde moeders. Vrij snel na de geboorte heeft zijn moeder afstand gedaan van klager en is hij in tehuizen opgegroeid. Klager zat eerst in [instelling] te [plaats]. Daarna is hij overgeplaatst naar een tehuis in [plaats]. Toen klager twaalf jaar oud was is hij overgeplaatst naar [internaat] in [plaats].

Klager volgde de ambachtsschool, richting metaalbewerken. Op enig moment in 1963 was klager samen met een paar vrienden weggelopen naar Duitsland. Daar zijn de jongens in [plaats] opgepakt. Pater [naam] kwam de jongens in Duitsland ophalen. Bij terugkomst op het internaat moesten de jongens meteen het cachot in. Ze kregen een lange straf. Klager heeft het idee dat hij daar zeker twee maanden heeft gezeten. Overdag ging klager gewoon naar school. Aangeklaagde was cipier bij de cachotten. Hij zorgde voor de maaltijden. Tussen de middag was klager vrij. Hij moest ook dan het cachot in.

Tijdens zijn verblijf in het cachot werd klager door aangeklaagde meegenomen naar een apart hokje. Het leek op een soort washokje. Daar is klager ongeveer tien keer betast door aangeklaagde. Dit gebeurde over en weer. Ook moest klager aangeklaagde oraal bevredigen en hem afrekken. Klager werd ook door aangeklaagde betast aan zijn geslachtsdelen. Voorts heeft aangeklaagde getracht klager anaal te penetreren. Klager heeft zich hiertegen heftig verzet door te schreeuwen en hem weg te duwen. Het is bij een poging gebleven. Klager kon geen regelmaat ontdekken in het seksueel misbruik, maar het gebeurde steeds 's avonds nadat het licht was uitgegaan.

Aangeklaagde dreigde ermee dat klager langer in het cachot zou moeten blijven als hij iemand zou vertellen over hetgeen was voorgevallen. Het misbruik eindigde nadat klager het cachot mocht verlaten.

Klager kon zich in eerste instantie de naam van aangeklaagde niet herinneren. Hij heeft zijn hele leven in tehuizen doorgebracht en veel broedernamen gehoord. Toen op enig moment een foto van een mogelijke aangeklaagde werd verstuurd, herkende klager de man op de foto voor 100% als de cipier die hem seksueel heeft misbruikt.

2.2. Tijdens en na het misbruik wilde klager zo snel mogelijk het internaat verlaten. Hij moest echter blijven totdat hij zestien was geworden. Hij moest derhalve nog een aantal jaar op het internaat blijven. Hij had moeite met slapen, omdat hij bang was dat hij weer seksueel zou worden misbruikt.

Toen klager bij de marine zat heeft hij zo goed mogelijk geprobeerd te vergeten wat hem was aangedaan op het internaat. Hij deed dat door veel alcohol te drinken, zodat hij de pijn van het misbruik niet meer voelde. Ook gokte hij veel. Tijdens het gokken leefde klager in zijn eigen wereld, waar hij zich voor anderen kon verschuilen.

Klager heeft altijd moeite gehad mensen te vertrouwen, waardoor hij moeilijk vrienden kan maken. Ook heeft klager moeite zichzelf bloot te geven in relaties. Ook het aangaan van intieme relaties is moeilijk voor klager. Tot op heden ondervindt hij problemen met vertrouwen en intimiteit.

Klager heeft steeds geprobeerd alles te vergeten door hard te werken, dit heeft echter niet geholpen. Zijn alcohol- en gokverslaving hebben geleid tot financiële problemen. Welke problemen weer leidden tot spanningen in zijn huwelijk en uiteindelijk tot een echtscheiding. Klager heeft van 2002 tot 2005 in de schuldsanering gezeten.

Sinds 2012 heeft klager een nieuwe relatie en gaat het steeds beter met klager. Met zijn nieuwe vriendin kan hij praten over hetgeen hem overkomen is. Hierdoor is klager stabiel geworden.

Klager heeft nooit hulp gezocht voor zijn problemen.

2.3. Klager heeft het gevoel dat hij onrechtvaardig behandeld is geweest. Zijn kindertijd is hem afgenomen. Klager vindt het belangrijk dat hij zijn verhaal kan vertellen en het in de openbaarheid kan brengen.

3. De reactie (zakelijk weergegeven)

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. Mr. Baetens laat weten dat de archieven van [internaat] niet in handen zijn van de Congregatie waardoor het moeilijk is na te gaan wie wanneer welke functie had op het internaat. Echter door de verklaring van een nog levende broeder die ook in de cachotten heeft gewerkt, is bekend geworden dat deze broeder in de periode van medio 1962 tot eind 1963 niet werkzaam is geweest in de cachotten. Zijn taak is toen waarschijnlijk overgenomen door aangeklaagde. Daarnaast is het de Congregatie bekend dat aangeklaagde in 1963 een officiële waarschuwing heeft ontvangen van de Congregatieleiding. Aangenomen mag worden dat de waarschuwing te maken had met door aangeklaagde gepleegde onzedelijke handelingen met een pupil van [internaat].

Gezien de hoeveelheid klachten die er tegen aangeklaagde zijn ingediend en gezien het specifieke steunbewijs dat door klager is aangedragen bestaat er geen twijfel dat het seksueel misbruik heeft plaatsgehad zoals gesteld door klager.

Pater De Rooij betuigt zijn spijt voor hetgeen klager is aangedaan door zijn overleden medebroeder.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Er zijn ruim vijftig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden.

De Klachtencommissie acht aannemelijk dat klager gedurende de tijd dat hij in de cachotten van Huize Sint Joseph verbleef ongeveer tien keer seksueel is misbruikt door aangeklaagde. Het seksueel misbruik bestond eruit dat klager door aangeklaagde over zijn hele lichaam werd betast en dat klager aangeklaagde moest aftrekken dan wel oraal moest bevredigen, waarbij aangeklaagde telkens klaar kwam.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld.

Daarnaast wordt zijn verklaring ondersteund door de verklaring van de huisarts, die stelt dat klager reeds in de jaren '80 melding had gemaakt van misbruik door een broeder in [internaat]. Ook de ex-echtgenote van klager verklaart dat zij reeds eind jaren '80 op de hoogte was van het seksueel misbruik door een broeder tijdens het verblijf van klager in [internaat]. Daarnaast zijn er verklaringen van de stiefdochter en dochter van klager waaruit blijkt dat klager zijn verhaal reeds in respectievelijk 1994 en 2010 heeft verteld.

Tenslotte zijn er de gegrond verklaarde klachten bekend onder de volgende klachtnummers: 2011T309(1), 2012T740(1), 2012T797, 2012T800(1), 2012T839(1), 2013W1125(2) en 2013W1128. Uit al voornoemde adviezen is gebleken dat het seksueel misbruik door aangeklaagde plaatsvond gedurende de periode dat zij waren opgesloten in het cachot van Huize St. Joseph. Ook de aard en omvang van het seksueel misbruik vertonen grote gelijkenis.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van het misbruik pas twaalf of dertien jaar oud. Aangeklaagde was voor hem iemand waarin hij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.4. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan en een oprechte spijtbetuiging kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.

4.5. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de kerkelijk gezagsdrager kan klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Provinciaal Overste van de Congregatie van de Priesters van het Heilig Hart van Jezus de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 22 maart 2016 door mr. G.A.M. Stevens, voorzitter, zr. J.G.M. Verwijs O.Praem. en de heer mr. F.A.A. Duynstee, leden, bijgestaan door mr. M. Braspenning-Groeneveld, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies heeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

zaaknummer 2015W1486

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.